

## Homeroswedstrijd 2021-2022 – een selectie uit Nederlandse vertalingen

### Homeros, *Ilias* 11.776-797

1 - Carel Vosmaer – 1990. *De Ilias van Homeros*, vertaald [uit het Grieksch] door C. Vosmaer. Sijthoff. Leiden.

Samen bereiddet gij 't vleesch van het rund ; toen stonden wij beiden  
Binnen den ingang stil ; onthutst rees haastig Achilleus,  
Bracht aan de hand er ons binnen en drong ons een zetel te nemen,  
Rijkelijk deed hij ons eere, gelijk het betaamt voor de gasten.  
Doch nadat wij aan spijsen en dranken ons hadden verzadigd, 780  
Ving ik mijn toespraak aan en ik noodde u uit om te volgen ;  
Aanstonds waart gij geneigd, en de grijzen vermaanden u dringend.  
Peleus, d' achtbare grijze, vermaande zijn zone Achilleus,  
Altijd d' eerste te zijn, uitstekende boven de andren ;  
Maar ú raadde uw vader Menoitios stammend van Aktor :  
- O mijn zoon, in geslacht is zeker uw meerdere Achilleus,  
Maar gij zijt het in jaren ; in kracht wel wint hij het verweg,  
Maar sta gij hem ter zij met uw raad en verstandige woorden,  
Wees hem ten leider, en zeker hij volgt u ten goede gewillig.  
Zoo klonk 's grijsaards raad, maar dezen vergat gij ; ook nu zelfs 790  
Wil het Achilleus zeggen, den vurige, mocht hij u hooren,  
Want wie weet of gij niet misschien met de hulp eener godheid  
't Hart hem beweegt? Want goed is deeglijke raad van een makker.  
Maar mocht soms zijne ziel eene godspraak willen vermijden,  
Heeft zijne godlijke moeder hem iets doen kennen van Zeus' raad,  
Laat hij u zelve dan zenden, en laat u het heer Murmidonen  
Volgen, en mocht gij misschien voor de Danaërs worden een lichtpunt.

**2 - Aegidius Timmerman - 1931. Homerus, *Ilias*. Metrische vertaling van Aegidius W. Timmerman. Paris. Amsterdam.**

'(...) Gij waart er beiden mee bezig  
' 't Vlees van de koe te behandlen, toen wij in het voorportaal wachtten.  
'Stom verbaasd sprong Achilles omhoog, hij greep onze handen,  
'Voerde ons binnen de zaal en verzocht ons te willen gaan zitten,  
'Zett' ons een rijkelijk maal voor, het recht dat de vreemdeling toekomt...  
'Eindelijk, verkwikt met spijsen en drank, begon ik te spreken. 780  
'Beiden verzocht ik U toen met mij mede te trekken en beiden  
'Wildet gij gaarne. Zij gaven U beiden nadrukkelijk opdracht...  
'Peleus, de Grijsaard, raadde zijn zoon aan, Achilles, om altijd,  
'Altijd meer dan de eerste te zijn en manhaftig te strijden ;  
'U sprak Menoetius Aktors'zoon toe op de volgende wijze :  
' 'Boven U staat, mijn zoon, weliswaar Achilles in afkomst,  
' 'Maar toch de oudste zijt gij, al staat hij in kracht ook veel hoger,  
' 'Spreek hem daarom dus degelijk toe, geef hem kracht, geef hem leiding !  
' 'Hij zal in alle geval, hoe het gaat, naar U luistren ten goede... ' '  
'Dit droeg de Grijsaard U op ; maar gij, gij zijt het vergeten ;... 790  
'Toch zoudt gij zeker ook nù tot Achilles zó kunnen spreken,  
'Wellicht zou hij, zo schrander, wie weet het, naar U willen luistren,  
'Zo gij, met hulp ener Godheid, belangstelling bij hem kon wekken,  
'Hem kon bepraten... 't Is goed als een man door een vriend overreed wordt !  
'Mocht hij, heimlijk misschien, een Godsspraak willen ontwijken,  
'Die zijn verheven moeder van Zeus-wege hem openbaarde  
'Laat hij dan U althans laten gaan ! Laten andere troepen  
'Myrmidonen U volgen ! O ! word gij de Grieken een vuurzuil !'

**3 - M.A. Schwartz 1956 (laatste herdruk 2012). Homerus, *Ilias*, vertaald door M.A. Schwartz. Oorspronkelijk bij Tjeenk Willink. Haarlem (nu Polak & Van Gennep. Amsterdam)**

*(De oude wagenstrijder Peleus was in de hof, waar hij de vette schenkels van een rund verbrandde voor de bliksemslingerende Zeus; hij hield in de hand een gouden beker en plengde de fonkelende wijn op de brandende offers),* terwijl gij beiden bezig waart het vlees van het rund te bereiden. Op dat ogenblik verschenen wij tweeën in de poort. Verbaasd sprong Achilles op; hij nam ons bij de hand en leidde ons binnen en gaf ons een zitplaats. Hij diste ons op een rijkelijk maal, zoals voor gasten gebruik is. (780) Toen wij hadden genoten van spijs en drank, nam ik het woord en stelde u beiden voor mede ten oorlog te gaan. Gaarne waart gij bereid, en uw vaders gaven u velerlei raad. De oude Peleus drukte zijn zoon Achilles op het hart altijd moedig te zijn en uit te blinken boven de anderen. En aan u gaf Menoitios, Aktors zoon, de volgende opdracht: 'Mijn kind, Achilles is van edeler geboorte, maar de oudste zijt gij. In kracht is hij verre uw meerdere. Maar spreek tot hem menig wijs woord, geef hem raad, geef hem leiding. Hij zal naar u luisteren in zijn belang.' (790) Dat droeg de oude man u op, maar gij vergeet het. Ook nu is het nog tijd dit tot de krijgsheld Achilles te zeggen; wellicht geeft hij u gehoor. Wie weet, of met de hulp van een godheid gij zijn hart kunt vermurwen? Groot is de overredingskracht van een vriend. Als hij voor een godsspraak beducht is en zijn goddelijke moeder hem een beschikking van Zeus heeft verkondigd, laat hij dan u althans toestaan ten strijde te trekken aan het hoofd van de andere Myrmidonen; misschien brengt gij licht aan de Grieken.

**4 - Jan Van Gelder 1969. Homerus, *Ilias* : *de wil van Zeus*, vertaald en ingeleid door Jan van Gelder. Bert Bakker/Daamen n.v. Den Haag.**

Jullie tweeën waren bezig het vlees klaar te maken. En toen stonden Odysseus en ik in het poortgebouw: verbaasd sprong Achilles op, leidde ons bij de hand naar binnen, verzocht ons plaats te nemen en zette ons netjes een maaltijd voor, zoals de gastvrijheid dat eist.

(780) Zodra wij tot ons genoeg gegeten en gedronken hadden, nam ik het woord en verzocht Achilles en jou mee te gaan. Jullie wilden graag en de beide heren gaven jullie uitvoerige gedragsregels mee. De oude Peleus vermaande Achilles altijd een edelman te zijn en anderen te overtreffen. Maar tot jou sprak aldus Menoitios, zoon van Aktor: ‚Mijn zoon, Achilles is van voornamere afkomst dan jij, maar jij bent de oudste. In kracht overtreft hij je rijkelijk, maar jij kunt wel eens op gepaste manier een verstandig woord met hem spreken, hem van raad dienen, hem leiden. Hij zal naar je luisteren voor zijn eigen bestwil.’

(790) Dit droeg de oude man je op – en jij bent het vergeten! Maar het is nog niet te laat: spreek met de dappere Achilles, misschien is hij voor rede vatbaar. Wie weet of je hem niet met goddelijke hulp kunt bepraten; men laat zich graag bepraten door een vriend. Als hij innerlijk bang is voor een waarschuwing van de goden en mevrouw zijn moeder hem zo’n waarschuwing overbracht namens Zeus, geen bezwaar: hij kan jou laten gaan. De Myrmidonen moeten je volgen: probeer het levenslicht te worden van de Grieken.

**5 - H. J. de Roy van Zuydewijn 1980. *De wrok van Achilles*, ingeleid en vertaald in Nederlandse hexameters door H.J. de Roy van Zuydewijn. Martinus Nijhoff. 's-Gravenhage.**

Jullie bereidden samen het vlees van een rund, toen wij beiden  
ons in de ingang vertoonden. Verbaasd sprong Achilles omhoog en  
bracht aan de hand ons naar binnen, noodde ons uit te gaan zitten  
en, als voor de gasten gebruik is, gaf ons te eten en drinken.  
Maar toen we volop van eten en drinken waren verzadigd, 780  
nam ik het woord en bood jullie aan mee ten strijde te trekken.  
Daar hadden jullie wel oor naar. De vaders gaven hun zonen  
velerlei raad mee: Peleus prentte Achilles, zijn zoon, in  
altijd de eerste te zijn en de beste krijgsman van allen.  
Jou gaf met nadruk Menoitios, Aktors zoon, de vermaning:  
'Luister, mijn zoon. Wat afkomst betreft is Achilles voornamer,  
jij bent echter de oudste. In kracht overtreft hij je verre;  
jij moet praten met hem, hem wijze raad aan de hand doen  
en hem geleiden. Hij zal voor zijn eigen bestwil wel luisteren.'  
Zo was zijn raad, maar je hebt het vergeten. Maar zeg dat ook nu nog 790  
tegen de fiere Achilles; misschien dat hij luistert naar rede.  
Wie zal zeggen of je hem niet met behulp van een godheid  
weet te vermurwen. Een vriend weet met praten vaak veel te bereiken.  
Maar als hij tracht te ontkomen aan een of andere godsspraak  
en zijn hoogedele moeder hem die namens Zeus heeft verkondigd,  
vraag of hij jou dan laat gaan, gevolgd door het overig krijgsvolk  
der Myrmidonen, om zo de Achaeërs redding te brengen.

**6 - Patrick Lateur 2010 (2014). *Ilias. Wrok in Troje*. Athenaeum/Polak & Van Gennepe. Amsterdam.**

(...) En jullie beiden  
bereidden ijverig het rundvlees toe,  
wij stonden met z'n tweeën in het voorhuis.  
Achilles sprong verbaasd rechtop en nam  
ons bij de hand, geleidde ons naar binnen  
en vroeg ons toen met aandrang plaats te nemen.  
Hij zette ons een rijkelijke dis voor  
zoals gebruikelijk voor vreemde gasten.  
Toen wij van spijs en drank genoten hadden, 780  
nam ik het woord en stelde jullie beiden  
voor mee te gaan ten oorlog. Jullie waren  
getweeën erg bereid, van de grijsaards  
ontvingen jullie vele raadgevingen.  
De oude Peleus vroeg zijn zoon Achilles  
met aandrang steeds de dapperste te zijn  
en uit te steken boven anderen.  
Menoitios, de zoon van Aktor, vroeg  
van zijn kant jou het volgende met aandrang:  
"Mijn zoon, Achilles is van hogere  
komaf, maar jij bent ouder. Hij is veruit  
de sterkste, maar spreek jij oprecht tot hem,  
zeg wijze woorden, geef hem raad, en leid hem.  
Hij zal wel luisteren in zijn belang."  
Dat vroeg de oude man jou toch met aandrang, 790  
en jij vergeet het. Maar zelfs nu kan jij  
dat zeggen aan de dappere Achilles  
en hopen dat hij luistert. Want wie weet  
of jij met goddelijke steun zijn hart  
niet kunt beroeren door met hem te spreken?  
Uitstekend is de raad die van een vriend komt.  
Maar als zijn geest een godsspraak wil ontwijken  
omdat een Zeusorakel door zijn moeder,  
de eerbiedwaardige, hem werd verkondigd,  
dan kan hij toch tenminste jou uitsturen  
en kan de rest der Myrmidoonse troepen  
jou volgen, in de hoop dat jij het licht  
wordt en de redding voor de Danaërs.

**7 - Imme Dros (Tweede druk december 2015). *Homerus Ilias*. Uitgeverij Van Oorschot. Amsterdam.**

Jullie waren druk bezig met het vlees van de stier toen  
wij opeens voor de poorten stonden. Verbaasd sprong Achilleus  
op, hij nam onze hand, bracht ons binnen, bood ons een stoel aan  
en verzorgde een maal zoals gastvrienden mogen verwachten.  
Toen wij naar hartenlust hadden kunnen eten en drinken, 780  
kreeg ik als eerste het woord en vroeg jullie mee te gaan vechten.  
Jullie wilden dat graag, en de vaders dicteerden hun regels:  
oude Peleus gaf aan Achilleus de opdracht van  
alle krijgers altijd de eerste en de beste te blijven,  
jou gaf Menoitios Aktorszoon de volgende opdracht:  
"Jongen, Achilleus is de machtigste door zijn geboorte,  
maar al is hij daarbij ook de sterkste, jij bent de oudste.  
Geef hem daarom verstandige raad. Geef hem wijze adviezen.  
Geef hem leiding. Voor eigen bestwil luistert hij dan wel,"  
zei de oude, en dat ben jij zeker vergeten. Maar nu zelfs 790  
kun je de fiere Achilleus nog raden. Wie weet of hij luistert,  
en je hem toch met de hulp van een god niet over kunt halen.  
Overredingskracht van een vriend is meestal een sterk punt.  
Maar, als zijn hart hem die onwil ingeeft door een orakel  
dat zijn verheven moeder hem namens Zeus openbaarde,  
laat hij dan jou aan het hoofd van de Myrmidonen gaan vechten,  
zodat je voor de Danaërs licht in het duister kunt brengen.